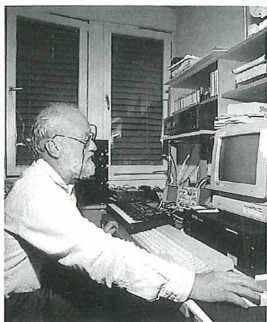

Ob šestdesetletnici prof. dr. Matije Gogale

Matija Gogala se je rodil 11. decembra 1937. leta v Ljubljani. Po srednji šoli je študiral biologijo na Univerzi v Ljubljani. Diplomiral je leta 1960, naslednje leto pa je postal asistent za fiziologijo živali na Biološkem oddelku Biotehniške fakultete pri prof. dr. Štefanu Michieliju. Leta 1964 je doktoriral z delom o problematiki vida pri jamskih kobilicah.

Leta 1968 je postal docent za predmet fiziologija živali, decembra 1974 izredni in leta 1981 redni profesor za ta predmet. Leta 1987 je zapustil univerzo in se zaposlil v Prirodoslovnem muzeju Slovenije. Septembra 1992 je prevzel mesto direktorja muzeja, na katerem je še danes.

Že kot študent se jeanimal za entomologijo. Ukvarjal se je s skupino Heteroptera in za favniščno delo na tej skupini žuželk leta 1959 prejel študentsko Prešernovo nagrado.

V študijskem letu 1964/65 se je kot Humboldtov štipendist izpopolnjeval na univerzi v Münchnu pri prof.dr. H. Autrumu. Na krajših ali daljših študijskih obiskih v tujini je obiskal tudi Bochum, München, Montreal in Odense.

Njegovo raziskovalno delo je obsegalo študij barvil in vprašanj sezonskega prebarvanja pri žuželkah ter etološke, histološke in elektrofiziološke raziskave fotoreceptcije in orientacije. V zadnjem času pa se je ukvarjal predvsem z raziskavami zvočne in vibracijske komunikacije pri žuželkah.

Poleg pedagoškega in raziskovalnega dela je bil aktiven tudi na drugih področjih. Od leta 1976 do 1979 je bil direktor Inštituta za biologijo in prav v tem času je bila zgrajena nova stavba morske biološke postaje. Aktiven je bil tudi na strokovno organizacijskem področju, saj je bil od ustanovitve član slovenskega in jugoslovanskega entomološkega društva, v katerih je opravljal pomembne funkcije. Prav tako je član slovenskega društva biofizikov in Slovenskega fiziološkega društva, katerima je prav tako predsedoval.

Prizadeval si je za popularizacijo in uvajanje strokovnih novitet tudi pri nas, kot je bilo uvajanje računalništva v raziskovalno delo na področju biologije ali projekt kartiranja nevretenčarjev. V mednarodni odbor za takšno kartiranje je bil izvoljen leta 1985, od leta 1993 pa je član mednarodnega odbora za kartiranje entomofavne Srednje Evrope. O svojem strokovnem delu je poročal na številnih kongresih doma in v tujini, dvakrat pa je tudi vodil organizacijo mednarodnega znanstvenega srečanja o zvočni in vibracijski komunikaciji pri žuželkah (1980 in 1990 v Piranu). Vodil je tudi organizacijo 3. mednarodnega srečanja o favni skupine Rhynchota na Balkanu in sosednjih deželah, ki je bilo prav tako v Piranu leta 1989.

Njegova bogata bibliografija obsega 59 znanstvenih in 67 poljudnih in strokovnih del. Tu so še učbeniki in skripta, knjiga, kasete in CD ter prevodi. Njegov prevod knjige o žuželkah v okviru Ilustrirane enciklopedije živali je še vedno temeljno delo za slovensko poimenovanje, po katerem se zgledujejo vsi poznejši prevodi najrazličnejših entomoloških tematik. Sodeloval je v uredništvih domačih strokovnih in znanstvenih revij, je pa tudi član uredniškega odbora mednarodne znanstvene revije Bioacoustics, ki izhaja v Londonu. Prav posebej je treba omeniti poljudnoznanstveno revijo Proteus, ki jo je urejal od leta 1987 do 1995.

Kljub direktorskim obveznostim v Prirodoslovnem muzeju je še vedno pedagoško aktiven, od leta 1992 pa opravlja tudi naloge nacionalnega koordinatorja za biologijo pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo. Prejel je številna priznanja in nagrade, maja 1991 pa je bil izvoljen za dopisnega oziroma po novem izrednega člana SAZU.

V tem kratkem pregledu še zdaleč ni zajeto vse delo, ki ga je opravil kot učitelj, mentor in raziskovalec, zato mu njegovi učenci in sodelavci ob njegovem življenjskem jubileju iskreno čestitamo in mu želimo uresničitev še veliko ustvarjalnih načrtov, ki jih še ima na svojem delovnem področju.

Ignac Sivec